

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Prognozē piena kvotas pārpildi par 5%. 2
- Stājas spēkā kārtējie zemes iegādes ierobežojumi 2
- Pieejamais atbalsts lauksaimniekiem 4
- Lauku saimniecību modernizācija. 4
- Arodapmācības un informācijas pasākumi. . 4
- Varēs pārdot nefasētu diētisko pārtiku 4
- Jāņu sieru piesaka iekļaušanai reģistrā . . 4
- Diplomu par lauksaimniecības pamatu apguvi saņem Rodrigo Laviņš 5
- Nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu piemērošanas kārtība 6
- Analizē kazu ganāmpulka apsaimniekošanu un jaundzīvnieku izaudzēšanu 8
- Dzīvespriecīgā saimniece no Alsungas . . 11
- Kas nepieciešams kvalitātvam čipsu kartupelīm? 12
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2014. gada decembrī 14
- Ejam pareizajā virzienā! 15

No Mārtiņiem līdz Ziemassvētkiem jāstāsta pasakas un jāmin mīklas – tad labi barojas cūkas.
Latviešu tautas ticējums

AKTUALITĀTES

TURPINĀS ATBALSTĪT PIENA NOZARI

Novembra pašā sākumā valdība atbalstīja 7 993 480 eiro piešķiršanu piensaimniecības nozarei ciltssdarba un augstvērtīgu ganāmpulku saglabāšanai. Atbalsts segs līdz 70% no izmaksām, kas saistītas ar piena šķirnes slaucamās govys produktivitātes kontroles testiem.

Atbalsts piešķirts, apstiprinot Ministru Kabineta noteikumus „Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 26. augusta noteiku-

mos Nr. 511 „Valsts atbalsta piešķiršanas kārtība piena šķirņu slaucamo govju produktivitātes datu izvērtēšanai””. Vienlaikus ar šo noteikumu apstiprināšanu valdība pieņēma zināšanai Zemkopības ministrijas sagatavoto informatīvo ziņojumu „Par zaudējumiem piena nozarē”.

Arī LLKC veicis aprēķinus par Krievijas embargo radītajiem zaudējumiem piena nozarē – tie ir vidēji setiņi līdz deviņi miljoni eiro mēnesī. LLKC aprēķini liecina,

ka Latvijā ražošanas pašizmaksa ir vidēji 27 eiro centu par vienu kilogramu piena. Piena pašizmaksa katrā saimniecībā ir atšķirīga un svārstās no 22 līdz 35 eiro centiem par piena kilogramu atkarībā no saimniecības lieluma un darba efektivitātes. Kopumā piena iepirkuma cenas kritums no vidēji 27 eiro centiem augustā uz vidēji 22 eiro centiem oktobra sākumā iespaido katras piensaimniecības ekonomisko dzīvotspēju.

►2. lpp.

PROJEKTU LĪDZFINANSE
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

1. lpp.

„Pagaidām neizskatās, ka situācija piena tirgū Latvijā ātri varētu uzlaboties, tādēļ šis ir izšķirošs brīdis nozares eksistencei. Pie pašreizējām iepirkuma cenām saimniecības ilgāk par sešiem līdz desmit mēnešiem izvilkt nespēs. Ja nozarei netiks sniegta palīdzība, pastāv liela iespēja, ka daļa piena ražotāju likvidēs ganāmpulkus līdz nākamā gada ziemai,” norāda LLKC valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Cimermanis.

Šobrīd izskanējusi neoficiāla informācija par to, ka Eiropas Komisija plāno piešķirt 20 miljonus eiro Krievijas embargo radīto zaudējumu kompensācijai Baltijas reģionam un Somijai. Šāda palīdzība vērtējama kā ļoti pieticīga. Turklāt pagaidām nav informācijas, kad, kam un kā šādas kompensācijas varētu tikt piešķirtas.

M. Cimermanis: „Nav saprotama lēnā darbošanās uz ES „komandtiltiņa” un pilnīgi miglā tītie palīdzības mehānismi reāli krīzē cietušajām valstīm.”

Līdz šim palīdzību Latvijas piena ražotājiem sniegta tikai nacionālā līmenī, – jau septembrī valdība lēma par sešu miljonu eiro piešķiršanu ciltsdarbam piena lopkopībā, sedzot līdz 70% jeb līdz 46 eiro no izmaksām, kas saistītas ar šķirnes govju produktivitātes kontroles testiem. Šomēnes valdība piešķirusi vēl 7,9 miljonus eiro lielu finansējumu nozarei. ■

Pēc ZM un LLKC informācijas sagatavoja **Iveta Tomsone**, LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja

PROGNOZĒ PIENA KVOTAS PĀRPILDI PAR 5%

Šajā piena kvotas gadā piegādes kvotas pārpilde varētu būt 5%, un saimniekiem, kuri kvotas pārpilda, jāreķinās, ka Eiropas Komisija soda naudu iekasēšanu neatceļ. Tā lauksaimnieku organizācijas brīdina Zemkopības ministrijas un Lauksaimniecības datu centra speciālisti.

Lauksaimniecības datu centra Piena informācijas nodaļas vadītāja Oksana Stepučeva Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas (LLKA) Piena grupas sanāksmē norādīja: „Patlaban vēl precīzi nevar prognozēt galējo rādītāju, tomēr kvotas pārpilde varētu būt 5%. Kvotas gada sākumā piena ražotāju – saimniecību – skaits bija 8418, uz 30. septembri to skaits bija palielinājies līdz 9252 saimniecībām. Saimniecību skaits, kuras vispār nepilda kvotas jeb neražo pienu, ir 285, savukārt kvotas par 100% jau izpildījušas 303 saimniecības.”

Jautāta, kas darāms, lai kvotas netiktu pārpildītas, viņa norādīja, ka zemniekiem ir jāizreķina, vai izdevīgāk maksāt soda naudu par pārsniegšanu vai arī pirkt papildu kvotas. Tāpat zemniekiem ieteikts regulēt izslaukumu vai piena tauku procentu, kā arī palielināt pašpatēriņu.

LLKA pārstāvji norāda, ka, krītot piena iepirkuma cenai un rodoties pārprodukcijai, kā arī draudot soda naudām par pārpildītajām kvotām, neizbēgami veidosies „melns tirgus” – nekontrolēta piena un piena produktu tirdzniecība apdzīvotās vietās.

„Skaidrs, ka pienu grāvē neviens nelies, bet kur likt pārpalikušo pienu? Tā kā iepirkumu cena ir zem pašizmaksas, zemnieki meklēs iespējas pārpalikušo pienu laist tirgū pa jeb-

kādiem ceļiem. Tas nozīmē, ka būs nelegālie uzpircēji, un uzplauks piena „melns tirgus”, atzina piena kooperatīvu vadītāji.

Tāpat LLKA pārstāvji uzsver nepieciešamību detalizēti skaidrot soda naudas iekasēšanas sistēmu. Visticamāk, līdz gada beigām šāds skaidrojošs materiāls tiks sagatavots, un par to informēsim arī „Lauku Lapā”. ■

Iveta Tomsone, LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja

STĀJAS SPĒKĀ KĀRTĒJIE ZEMES IEGĀDES IEROBEŽOJUMI

No 1. novembra spēkā stājas likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” grozījumi, kas nosaka, kādas personas drīkst iegūt īpašumā lauksaimniecībā izmantojamo zemi, un personas, kam ir pirkuma tiesības uz zemi.

Likums nosaka, ka no 1. novembra fiziskajām personām, kuras vēlas iegādāties īpašumā lauksaimniecībā izmantojamo zemi, ir jāatbilst visiem šiem nosacījumiem:

ir reģistrētas kā saimnieciskās darbības veicēji Latvijas Republikā;

vismaz gadu pēdējo triju gadu laikā ir saņēmušas vienotos platības maksājumus vai to ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas ne mazāk kā pēdējos trīs gadus pēc kārtas veido vismaz vienu trešdaļu no to kopējiem saim-

► 3. lpp.

◀ 2. lpp.

nieciskās darbības ieņēmumiem, vai ir ieguvušas lauksaimniecisko izglītību vai tai pielīdzināmu izglītību ar dizglītības programmā, profesionālās vidējās izglītības programmā vai profesionālās pilnveides izglītības programmā, apgūstot augkopības, lopkopības vai citus atbilstošus priekšmetus ne mazāk kā 160 stundu apmērā;

rakstveidā apliecinā, ka šīs zemes izmantošanu lauksaimnieciskajā darbībā uzsāks gada laikā pēc tās iegādes un nodrošinās arī turpmāk, ja zeme iepriekšējā vai pašreizējā gadā ir bijusi pieteikta vienotajiem platības maksājumiem vai tiešajiem maksājumiem, vai uzsāks triju gadu laikā un nodrošinās arī turpmāk, ja zeme iepriekšējā vai pašreizējā gadā nav bijusi pieteikta vienotajiem platības maksājumiem vai tiešajiem maksājumiem;

likuma 30.1. panta pirmajā daļā minētā iesnieguma iesniegšanas dienā (dienā, kad iesniegts iesniegums par zemes iegādi) tām nav nodokļu parādu Latvijā vai valstī, kurā atrodas to pastāvīgā dzīvesvieta.

Nosacījumi, kuriem jāatbilst juridiskajām personām:

vismaz gadu pēdējo triju gadu laikā ir saņēmušas vienotos platības maksājumus vai to ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas ne mazāk kā pēdējos trīs gadus pēc kārtas veido vismaz vienu trešdaļu no to kopējiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem;

rakstveidā apliecinā, ka šīs zemes izmantošanu lauksaimnieciskajā darbībā uzsāks gada laikā pēc tās iegādes un nodrošinās arī turpmāk, ja zeme iepriekšējā vai pašreizējā gadā ir bijusi pieteikta vienotajiem platības maksājumiem vai tiešajiem maksājumiem, vai uzsāks triju gadu laikā un nodrošinās arī turpmāk, ja zeme iepriekšējā vai pašreizējā gadā nav bijusi pieteikta vienotajiem platības maksājumiem vai tiešajiem maksājumiem;

vismaz vienam īpašniekam vai pastāvīgajam darbiniekam ir atbilstoša profesionālā izglītība attiecīgajā juridiskās personas darbības jomā, kas iegūta ne mazāk kā ar dizglītības programmā vai profesionālās vidējās izglītības programmā, vai vismaz viena īpašnieka ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas ne mazāk kā pēdējos trīs gadus pēc kārtas veido vismaz vienu trešdaļu no tā kopējiem

VIDEOKLIS

Biedrības
„Zemnieku
saeima”
lauksaimniecības politi-
kas eksperts
**Mārtiņš
Trons:**

„Grozījumi likumā „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” ir būtisks solis, lai beidzot apturētu lauksaimniecībā izmantojamās zemes tirdzniecību investoriem un saglabātu to ražotāju rokās. Mums nav pieņemama situācija, ka investoriem Latvijā pieder aptuveni 15% lauksaimniecības zemes un ka atsevišķos reģionos fiktīvie darījumi, kuros lauksaimniecības zeme tiek pirktā un pārdota, veido pat 25%. Tāpat grozījumi ir nepieciešami, lai sekmētu ilgtspējīgu lauksaimniecības zemes izmantošanu lauksaimnieciskajā ražošanā, jo ar esošo tiesisko regulējumu nepietiek, lai Latvijas lauksaimniecības zemes resursi tiktu aizsargāti un ilgtspējīgi izmantoti. Grozījumi likumā ir arī instruments, lai sasniegtu Nacionālās attīstības plāna un Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam noteikto stratēģisko mērķi – līdz 2020. gadam panākt divu miljonu hektāru lauksaimniecībā izmantojamās zemes iesaistīšanu ražošanā, kas radītu iespēju saražot 1,8 reizes vairāk produkcijas, kā Latvija ražo patlaban. Lai arī vasarā grozījumi likumā tika pieņemti Saeimā, pilnvērtīgi tie varēs sākt darboties tikai pēc attiecīgo Ministru kabineta noteikumu pieņemšanas, un mēs ļoti ceram, ka tas notiks šogad.”

saimnieciskās darbības ieņēmumiem;

var norādīt patiesos labuma guvējus un apliecināt, ka visi patiesie labuma guvēji ir likuma 28. panta pirmās daļas 1. punktā minētās personas (personas, kas ir atbilstošas zemes iegādes nosacījumiem);

likuma 30.1. panta pirmajā daļā minētā iesnieguma iesniegšanas dienā tām nav nodokļu parādu Latvijā vai valstī, kurā tās ir reģistrētas.

Likums pēc grozījumu izdarīšanas nosaka, ka viena fiziskā vai juridiskā persona var iegūt īpašumā līdz 2000 hektāriem lauksaimniecības zemes.

Likumā iekļautais jaunais 30.2. pants, kas arī stājas spēkā šī gada 1. novembrī, nosaka, kam ir pirmpirkuma tiesības uz lauksaimniecības zemi. Ja lauksaimniecības zemes kopīpašnieks pārdod viņam piederošo zemes daļu, pirmpirkuma tiesības uz atsavināmo lauksaimniecības zemi ir zemes kopīpašniekiem. Likuma 28.1. panta pirmajā daļā minētajai personai, kas ir lauksaimniecības zemes nomnieks, ir pirmpirkuma tiesības uz atsavināmo zemi, ja zemes nomas līgums ir reģistrēts attiecīgajā pašvaldībā. Šādā gadījumā lauksaimniecības zemes nomniekam ir pirmpirkuma tiesības arī uz to lauksaimniecības zemi, uz kuru pirmpirkuma tiesības neizmanto zemes kopīpašnieks.

Jaunās likuma prasības netiek attiecinātas uz:

lauksaimniecības zemes ieguvējiem, kuru īpašumā vai tiesiskajā valdījumā esošā lauksaimniecības zemes platība darījuma noslēgšanas brīdī un pēc darījuma kopā nepārsniedz desmit hektārus fiziskajām personām un piecus hektārus – juridiskajām personām; maksātnespējas procesā iegūstamu lauksaimniecības zemi;

mantošanas ceļā iegūstamu lauksaimniecības zemi;

valsts vai pašvaldību funkciju nodrošināšanai nepieciešamo lauksaimniecības zemi, kā arī lauksaimniecības zemi, ko iegūst īpašumā valsts kapitālsabiedrības ar likumu deleģēto funkciju īstenošanai;

lauksaimniecības zemi, kuru persona iegūst īpašumā saskaņā ar Publiskas personas mantas atsavināšanas likuma 4. panta ceturtās daļas 3., 4., 7. un 8. punktu;

darījumiem ar lauksaimniecības zemi starp laulātajiem, pirmās un otrās pakāpes radniekiem;

lauksaimniecības zemi, kas tiek atsavināta zemes konsolidācijas procesā saskaņā ar zemes pārvaldību regulējošiem normatīvajiem aktiem.

Likumā iekļautais 36. pants nosaka, ka lauksaimniecības zemes nomas līgums slēdzams rakstveidā uz termiņu, kas nav īsāks par pieciem gadiem.

Pašvaldībai būs pienākums vest lauksaimniecības zemes nomas līgumu reģistru, bet kārtību, kādā zemes nomnieks vai iznomātājs informēs pašvaldību par noslēgtajiem zemes nomas līgumiem, noteiks Ministru kabinets. ■

LAD INFORMĀCIJA

PIEEJAMĀIS ATBALSTS LAUKSAIMNIEKIEM

LAD klientu visbiežāk uzdotais jautājums aizvadītajā laika posmā: „Kad sāks izmaksāt VPM un MLA, kādos apmēros notiks izmaksa un kāda ir VPM likme?”

Atbilde: Lauku atbalsta dienests (LAD) šī gada 27. oktobrī uzsāka Vienotā platību maksājuma (VPM) avansu izmaksu lauksaimniekiem, kuri ir izpildījuši atbalsta saņemšanas nosacījumus.

Vienotā platību maksājuma provizoriskā likme ir 99,06 eiro/ha. Provizoriskais samazinājuma koeficients ir

0,895803, savukārt provizoriskā likme pēc samazinājuma koeficienta piemērošanas ir 88,73 eiro/ha.

Vienotā platību maksājuma avanss tiks izmaksāts 50% apmērā, bet avansa maksājums lauksaimniekiem par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem teritorijās, kas nav kalnu teritorijas (MLA), – 70% apmērā.

Avansa maksājumu izmaksa tiks veikta pakāpeniski un tikai tiem lauksaimniekiem, par kuru iesniegumiem ir pabeigtas maksājumu saņemšanas nosacījumu atbilstības pārbaudes.

LAUKU SAIMNIECĪBU MODERNIZĀCIJA

Lauku atbalsta dienests līdz 2014. gada 19. novembrim aicina iesniegt projektu pieteikumus „Lauku saimniecību modernizācijai” ar kopējo pieejamo finansējumu 2 000 000 eiro.

Pasākuma mērķis ir modernizēt lauksaimniecības uzņēmumus, lai uzlabotu to ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju. Atbalsta pretendents var būt fiziska vai juridiska persona. Pasākuma ietvaros atbalstāmās aktivitātes – jaunu kūtsmēsļu krātuvju būvniecība, esošo kūtsmēsļu krātuvju rekonstrukcija, nepieciešamo būvmateriālu un stacionāro iekārtu iegāde.

ARODAPMĀCĪBAS UN INFORMĀCIJAS PASĀKUMI

No 2014. gada 29. oktobra līdz 28. novembrim Lauku atbalsta dienests aicina iesniegt projektus „Arodapmācības un informācijas pasākumiem” ar kopējo publisko finansējumu 347 052 eiro.

Pasākuma mērķis ir nodrošināt mācības, kas veidotu izpratni par lauksaimniecības attīstību, ilgtspējīgu dabas resursu apsaimniekošanas metožu

lietošanu, kā arī zinātnes un jaunas prakses atziņu izmantošanu lauksaimniecības, mežsaimniecības un pārtikas ražošanas (izņemot zivsaimniecības produktus) nozarēs.

Aktivitātes ietvaros tiek atbalstītas mācības par efektīvu lauksaimniecības un mežsaimniecības produktu ražošanu, vidi saudzējošām tehnoloģijām, ilgtspējīgu dabas resursu ap-

saimniekošanas metožu lietošanas, kā arī produktu kvalitātes un pievienotās vērtības paaugstināšanas un savstarpējās atbilstības prasību ieviešanas jomā.

Plašāka informācija par pasākumiem pieejama LAD mājas lapā www.lad.gov.lv

Simona Saule,

LAD sabiedrisko attiecību speciāliste

AKTUALITĀTES

VARĒS IZPLATĪT UN PĀRDOT ARĪ NEFASĒTU DIĒTISKO PĀRTIKU AR SAMAZINĀTU ENERĢĒTISKO VĒRTĪBU

Atsaucoties sabiedrības lūgumam, valdība 21. oktobrī apstiprināja Zemkopības ministrijas sagatavotos grozījumus Ministru kabineta noteikumos par īpašām prasībām diētiskajai pārtikai, kārtību, kādā reģistrē diētisko pārtiku, un valsts nodevu par diētiskās pārtikas reģistrāciju.

Grozījumi noteic, ka turpmāk mazumtirdzniecībā nefasētā veidā varēs pārdot produktus, kas atbilst pārtikas produktu kategorijai „Ēdienreizes aizstājējs svara kontrolei”, ja tā būs paredzēta vienas vai divu ēdienrežu aizstāšanai svara kontrolei un ja

tā ir sagatavota tūlītējam patēriņam attiecīgajā pārtikas tirdzniecības vietā, šķīdinot, atšķaidot vai sajaucot noteiktu produkta daļu no oriģināla fasējuma (iepakojuma) atbilstoši lietošanas pamācībai. Vienlaikus galapatērētājam redzamā vietā būs jābūt izvietotai informācijai par produkta sastāvu un citām marķējuma prasībām atbilstoši normatīvajiem aktiem, kā arī īpašiem produkta lietošanas nosacījumiem (brīdinājumiem) un alergēnu nosaukumiem.

Noteikumi stāsies spēkā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis”.

ZM informācija

JĀŅU SIERU PIESĀKA IEKĻAUŠANAI GARANTĒTO TRADICIONĀLO ĪPATNĪBU REĢISTRĀ

Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) iesniedzis biedrības „Siera klubs” sagatavoto pieteikumu Eiropas Komisijā (EK) par Jāņu siera reģistrāciju ES Garantēto tradicionālo īpatnību reģistrā.

Pašlaik šajā reģistrā iekļauti 63 produkti, tostarp reģistrēti arī divi Latvijas produkti – sklandrausis un salināta rudzu rupjmaize.

Vēl reģistrācijas process patlaban notiek Latvijas lielajiem pelēkajiem zirņiem un Carnikavas nēģiem.

ZM informācija

TĀLĀKIZGLĪTĪBA

DIPLOMU PAR LAUKSAIMNIECĪBAS PAMATU APGUVI SAŅEM RODRIGO LAVIŅŠ

Kad uzzinām, ka lauksaimniecības pamatu tālmācības programmas apguvei pieteicies Rodrigo Laviņš, LLKC kabinets „pārstaigā” jautājums, – vai tiešām viņš? Nav jau Latvijā tik bieži sastopams vārdu savienojums...

Pirmoreiz, tiekoties klātienē, pārliecināties, ka tiešām lauksaimniecību sācis apgūt viens no Latvijas labākajiem un tautā mīļākajiem hokejistiem – Rodrigo Laviņš, kurš mūsu valsts hokeja prasmi kā aizsargs apliecinājis 13 pasaules pieaugušo čempionātos, kā arī 2006. un 2010. gada olimpiskajās spēlēs. Ozolniekos tiekoties, – vienkāršs, sarunai atsaucīgs, un tikai pēc mūsu lūguma piemin hokeju.

Rodrigo: – Profesionālajam hokejam valsts izlases līmenī un „Rīgas Dinamo” komandā esmu pielicis punktu, jo man ir jau 40 gadu, un grūti tikt līdz tiem, kam 25. Tagad spēlēju hokeja kluba „Kurbads” komandā, piedaloties Latvijas virslīgas sacensībās. Treniņu ritms daļēji saglabāts, bet tie nenotiek katru dienu, tāpēc ir radies vairāk brīvā laika, ko varu veltīt sev un savām interesēm.

– **Kāda iemesla vadīts nolēmāt apgūt lauksaimniecības pamatus?**

– Lauksaimniecība mani interesējusi vienmēr, taču, kamēr aktīvi spēlēju hokeju, nevarēju tai atvēlēt laiku. Patiesībā, man pat bija doma stāties Latvijas Lauksaimniecības universitātē, bet izbraukāt no Rīgas uz Jelgavu un vienlaikus spēlēt hokeju nebija iespējams. Kad uzzināju, ka pastāv tālmācības iespēja, nolēmu pieteikties. Mani šajā apmācību procesā vairāk interesēja praktiskas lietas, nevis nianse, kas saistītas ar grāmatvedību, likumdošanu, plānošanu, *ekseļa* tabulu aizpildīšanu. Tomēr saprotu, ka vispārējā līmenī jāzina arī tas, lai gan konkrētais pakalpojums noteikti jāsaņem no speciālistiem, kuri konkrētajā jomā ir profesionāļi.

– **No kā uzzinājāt par tālmācības iespējām?**

Foto: Liega Ozola

Rodrigo Laviņam diplomu pasniedz Alise Raupe

– No LLKC Jēkabpils nodaļas Salas pagasta lauku attīstības konsultantes Ligitas Kadžules, kura mani regulāri informē par jaunākajām idejām.

– **Tātad esat nolēmis šīs zināšanas arī praktiski pielietot?**

– Jā, no sievas vecvecākiem mantotajā īpašumā Salas pagastā. Te ir lielas zemes, agrāk tika turēti lopī, un es domāju, ka varētu šo nozari attīstīt, lai lauki nestāv tukši. Tas nebūtu peļņas avots, bet iespēja biežāk pabūt laukos, sakārtot vidi un justies Latvijas zemei piederīgam. Līdz šim neesmu pats saimniekojis, un diez vai pats katru dienu būšu klāt, bet iecere ar strādnieku piesaisti varētu būt gaļas liellopu vai aitū audzēšana. Jau tagad saimniecībā aug viss ģimenei nepieciešamais, par ko rūpējas sievas vecāki. Ir saknes, dārzeņi, trīs bišu stropi. Izglītība noderēs, arī startējot dažādos projektos.

– **Kā veicās ar zināšanu apguvi?**

– Jāatzīst, ka dažreiz mēģināju uz testa jautājumiem atbildēt, īpaši nemācoties, bet ar intuīcijas priekšā pateikto. Izdevās! Kur neatradu pareizo atbildi, paskatījos, palastīju. Pasūtīju arī nepieciešamo literatūru. Noteikti šīs zināšanas man būs noderīgas. Esmu pārliecināts, ka lauki ir reāla Latvijas bagātība un nākotne. Tas nekas, ja dažbrīd ir grūti, bet nekas nevar būt labāks par to, kā pārvarēt fiziskas grūtības laukos, dabā. Tad jūtos morāli gandarīts. Ja gadījumā tas vēl nestu peļņu, nevarētu būt labākas nodarbes par saimniekošanu laukos.

Rodrigo ir viens no studentiem, kurš 16. oktobrī saņēma diplomu par

programmas „Lauksaimniecības pamati” apguvi.

Lauksaimniecības pamatus var apgūt tālmācībā

Alise Raupe, LLKC Tālākizglītības nodaļas projektu vadītāja: – Jau desmit gadu piedāvājam apgūt profesionālās pilnveides izglītības programmu „Lauksaimniecības pamati”. Tas iespējams, nepārtraucot ikdienas darbu veikšanu saimniecībā, netērējot laiku un līdzekļus, kas būtu jāatvēl mācību apmeklēšanai klātienē. Nepieciešams tikai dators un interneta pieslēgums, kā arī vēlme mācīties. Pieteikties tālmācības kursam var jebkurā izdevīgā laikā. Lauksaimniecības pamati ietver pamatzināšanas lauksaimniecības politikā, augkopībā, lopkopībā, ražošanas plāna izstrādē, darba aizsardzībā, grāmatvedības un uzņēmējdarbības pamatos, kā arī mežsaimniecībā un videi draudzīgā saimniekošanā. Apmācāmā līdzfinansējums ir tikai 70 eiro. Nokārtojot programmas noslēguma eksāmenu, klausītāji saņem Latvijas Izglītības un zinātnes ministrijas apliecinātu lauksaimniecības pamatos, kas ļauj saimniekot gudrāk un dod lielākas iespējas pretendēt uz dažādiem atbalsta pasākumiem. Latvijā profesionālā lauksaimniecības izglītība ir problēmjautājums, un LLKC mēģina risināt situāciju, piedāvājot apgūt zināšanas tālmācībā. Programma ir aktīva, ik pēc trim mēnešiem studenti kārtā noslēguma eksāmenu. ■

Dace Millere,

LLKC sabiedrisko attiecību speciāliste

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

NODOKĻU SAMAKSAS TERMIŅA PAGARINĀJUMU PIEMĒROŠANAS KĀRTĪBA

Valsts ieņēmumu dienests (VID) informē, ka VID ir tiesības uz nodokļu maksātāja motīveta rakstveida iesnieguma pamata:

● **sadalīt** nodokļu maksājumu samaksu termiņos **uz laiku līdz vienam gadam**

Iesnieguma iesniegšanas termiņš ne vēlāk kā mēnesi pēc maksājuma termiņa iestāšanās

Papildus iesniedzamā informācija

1) motivēts iesniegums brīvā vai VID ieteiktā formā

(www.vid.gov.lv sadaļas „Noderīgi” apakšsadaļā „Veidlapas un iesniegumi” – „Iesniegums samaksas termiņa pagarinājuma piešķiršanai”)

2) vēlamais maksājumu grafiks

● **sadalīt termiņos uz laiku līdz pieciem gadiem** audita vai datu atbilstības pārbaudes rezultātā aprēķināto nodokļu maksājumu, nokavējuma naudas un soda naudas samaksu

Iesnieguma iesniegšanas termiņš trīs dienas pirms maksājuma samaksas termiņa iestāšanās

Papildus iesniedzamā informācija

1) motivēts iesniegums brīvā vai VID ieteiktā formā

(www.vid.gov.lv sadaļas „Noderīgi” apakšsadaļā „Veidlapas un iesniegumi” – „Iesniegums samaksas termiņa pagarinājuma piešķiršanai”)

2) juridiskajām personām – bilance un peļņas vai zaudējumu aprēķins (uz iesnieguma iesniegšanas mēneša pirmo datumu)

3) vēlamais maksājumu grafiks

● **sadalīt termiņos vai atlikt uz laiku līdz vienam gadam** nokavēto nodokļu maksājumu samaksu, ja termiņa kavējums radies nepārvaramas varas rezultātā

Iesnieguma iesniegšanas termiņš pēc nepārvaramas varas apstākļu, kuru rezultātā radies nodokļa samaksas termiņa kavējums, iestāšanās

Papildus iesniedzamā informācija

1) motivēts iesniegums brīvā vai VID ieteiktā formā

(www.vid.gov.lv sadaļas „Noderīgi” apakšsadaļā „Veidlapas un iesniegumi” – „Iesniegums samaksas termiņa pagarinājuma piešķiršanai”)

2) vēlamais maksājumu grafiks

3) dokumentāri pierādījumi tam, ka iestājušies nepārvaramas varas apstākļi (piemēram, izziņa par ugunsgrēka postījumiem vai neparedzēta valsts aizlieguma izsludināšana attiecībā uz saimniecisko darbību)

Par **nepārvaramu varu** var uzskatīt:

• stihiskas dabas parādības (plūds, zemestrīci u.tml.);

• sabiedriskās dzīves ekstremālas situācijas (ugunsgrēku, karadarbību, masu saslimšanu (epidēmiju), masu nemierus, streiku u. tml.);

• īpašus valsts aizlieguma aktus (par karantīnas pasludināšanu, par neparedzētu tirdzniecības operāciju aizliegumu u. tml.)

● **sadalīt termiņos vai atlikt uz laiku līdz pieciem gadiem** iedzīvotāju ienākuma nodokļa samaksu par ienākumu, kas gūts aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā

Iesnieguma iesniegšanas termiņš

kopā ar gada ienākumu deklarāciju

Papildus iesniedzamā informācija

1) motivēts iesniegums brīvā vai VID ieteiktā formā

(www.vid.gov.lv sadaļas „Noderīgi” apakšsadaļā „Veidlapas un iesniegumi” – „Iesniegums samaksas termiņa pagarinājuma piešķiršanai”)

2) vēlamais maksājumu grafiks

● **sadalīt termiņos uz laiku līdz vienam gadam** Eiropas Savienības dalībvalsts nodokļu prasījuma summas samaksu

Iesnieguma iesniegšanas termiņš

pēc Eiropas Savienības dalībvalsts nokavēto nodokļu piedziņas procesa uzsākšanas

Papildus iesniedzamā informācija

1) motivēts iesniegums brīvā vai VID ieteiktā formā

(www.vid.gov.lv sadaļas „Noderīgi” apakšsadaļā „Veidlapas un iesniegumi” – „Iesniegums samaksas termiņa pagarinājuma piešķiršanai”)

2) vēlamais maksājumu grafiks

● **sadalīt termiņos uz laiku līdz vienam gadam** ar VID lēmumu par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu piedzenamās ārvalstu nodokļu prasījuma summas samaksu

Iesnieguma iesniegšanas termiņš pēc VID lēmuma par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu pieņemšanas

Papildus iesniedzamā informācija

1) motivēts iesniegums brīvā vai VID ieteiktā formā

(www.vid.gov.lv sadaļas „Noderīgi” apakšsadaļā „Veidlapas un iesniegumi” – „Iesniegums samaksas termiņa pagarinājuma piešķiršanai”)

2) vēlamais maksājumu grafiks

● **atkārtoti sadalīt termiņos uz laiku līdz sešiem mēnešiem** nodokļu maksājumus, kuru samaksas termiņi pagarināti saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām” 24. panta pirmās daļas 1. punktu un kuri samaksāti ne mazāk kā 80% apmērā

Iesnieguma iesniegšanas termiņš

pirms beidzies nokavētā maksājuma termiņa pagarinājuma samaksas termiņš

Papildus iesniedzamā informācija

1) motivēts iesniegums brīvā vai VID ieteiktā formā

(www.vid.gov.lv sadaļas „Noderīgi” apakšsadaļā „Veidlapas un iesniegumi” – „Iesniegums samaksas termiņa pagarinājuma piešķiršanai”)

2) vēlamais maksājumu grafiks

3) pierādījumi, ka atkārtota nodokļu maksājumu sadalīšana termiņos stabilizēs finansiālo stāvokli un atkārtoti sadalītie nodokļi tiks samaksāti noteiktā termiņa laikā

4) informācija, vai nodokļu samaksas saistību izpilde var izraisīt nodokļu maksātāja maksātnespēju

5) informācija, vai ir izsniegti un neatmaksāti aizdevumi privātpersonām (t. i., fiziskajām personām, privāto tiesību juridiskajām personām vai šādu personu apvienībai)

6) juridiskajām personām – bilance un peļņas vai zaudējumu aprēķins (uz iesnieguma iesniegšanas mēneša pirmo datumu)

Iesniegumu noformē, ievērojot Valsts valodas likuma prasības, un paraksta ar roku papīra dokumenta veidā vai ar drošu elektronisko parakstu, nosūtot elektroniski, vai izmantojot VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmu. Iesniegumu paraksta persona ar paraksta tiesībām.

► 7.lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ 6. lpp.

VID pieņem lēmumu atstāt iesniegumu bez izskatīšanas, ja:

- 1) iesniegums nav parakstīts vai to parakstījusi persona bez pārstāvības tiesībām;
- 2) iesniegums nav noformēts atbilstoši Valsts valodas likuma prasībām;
- 3) ir nokavēts likuma „Par nodokļiem un nodevām” 24. pantā noteiktais iesnieguma iesniegšanas termiņš un persona nelūdz atjaunot procesuālo termiņu iesnieguma izskatīšanai.

Ja nodokļu maksātājs vēlas sadalīt kārtējo vai līdz vienam mēnesim nokavēto nodokļu maksājumu samaksas termiņu vai atkārtoti sadalīt iepriekš pagarināto samaksas termiņu, VID vērtē:

1) nodokļu maksātāja faktisko finansliālo stāvokli pēc operatīvās bilances datiem, pievēršot uzmanību:

- finanšu rādītājiem (kopējās likviditātes rādītājam jābūt robežās no 1 līdz 2, finansliālā līdzsvara koeficientam jābūt mazākam par 1, visu saistību rādītājam jābūt robežās no 0,5 līdz 0,6);

- neatmaksātu aizdevumu izsniegšanai privātpersonām, izņemot kooperatīvo sabiedrību biedrus, saistītus un radniecīgus uzņēmumus;

- vai pēdējā gada laikā ir izmaksātas dividendes;

2) agrāk piešķirto nodokļu maksājumu samaksas termiņu pagarinājumu samaksas termiņu ievērošanu;

3) kārtējo nodokļu maksājumu samaksu iesnieguma izskatīšanas brīdī;

4) vai pēdējā gada laikā nodokļu maksātājam VID bija uzsācis nokavēto nodokļu maksājumu piedziņas procesu;

5) nodokļu un informatīvo deklarāciju iesniegšanas termiņu ievērošanu;

6) sadarbību ar VID;

7) vai pēdējās nodokļu revīzijas (audita) laikā nodokļu maksātājam ir konstatēti pārkāpumi;

8) fiziskām personām – pēdējā gada laikā gūto ienākumu attiecību pret nokavēto nodokļu maksājumu summu, attiecībā uz kuru iesniegts iesniegums.

VID kalendāra gada laikā attiecībā uz kārtējo nodokļu sadalīšanu termiņos vienā nodokļu un citu budžetā ieskaitāmo maksājumu veidā ir tiesīgs sadalīt nodokļu maksāju-

mu samaksu termiņos uz laiku līdz vienam gadam **ne vairāk kā četras reizes**.

Laika periodā no 2014. gada 1. oktobra līdz 2015. gada 9. augustam termiņa pagarinājumu skaita ierobežojums kalendāra gada laikā ir **ne vairāk kā sešas reizes**.

VID pieņem lēmumu atteikt piešķirt termiņa pagarinājumu (iesniegumiem par kārtējo vai līdz vienam mēnesim nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalīšanu termiņos vai atkārtotu sadalīšanu), ja:

1) nav iesniegta pieprasītā izvērtēšanai nepieciešamā informācija pieprasījumā noteiktajā termiņā;

2) pieprasīts samaksas termiņa pagarinājums iedzīvotāju ienākuma nodoklim, kas aprēķināts no dividendēm;

3) ir nodokļu maksājumi, kuru samaksas termiņš nokavēts vairāk nekā vienu mēnesi, un nav veikta šī nodokļu parāda samaksa vai noslēgta vienošanās ar VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldi par labprātīgu nokavēto nodokļu maksājumu samaksu;

4) nav ievērots (grafika izpilde mazāka par 80%) spēkā esoša lēmuma par nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu grafiku;

5) netiek pildīta vienošanās par labprātīgu nokavēto nodokļu maksājumu summas samaksu;

6) pēdējo 12 mēnešu laikā ir atcelts lēmums par termiņa pagarinājuma piešķiršanu vai lēmums izpildīts daļēji (grafika izpilde nepārsniedz 79%);

7) iesnieguma izskatīšanas brīdī nav iesniegta kāda no nodokļu vai informatīvajām deklarācijām un/vai uzņēmuma gada pārskats;

8) izvērtējot nodokļu maksātāja lietas materiālus, konstatēti riski, kas VID nerada pārliecību par nodokļu maksātāja spēju un vēlmi izpildīt saistības.

VID vērs uzmanību uz to, ka katru samaksas termiņa pagarinājuma grafika maksājumu veic ar atsevišķu maksājuma uzdevumu, maksājuma rīkojuma mērķa laukā precīzi norādot VID lēmumā vai paziņojumā norādīto maksājuma identifikatoru.

Ja maksājuma rīkojuma mērķa laukā nav norādīts lēmumā noteiktais

maksājuma identifikators vai tas ir norādīts kļūdaini, VID saņemto maksājumu novirza vispārējā kārtībā, neattiecinot uz lēmuma par samaksas termiņa pagarinājuma piešķiršanu izpildi.

VID informē, ja netiks ievēroti lēmumā par samaksas termiņa pagarinājuma piešķiršanu noteiktie samaksas termiņi un nebūs veikti divi maksājumi pilnā apmērā, VID atceļ lēmumu par samaksas termiņa pagarinājumu **bez brīdināšanas**.

Ja nodokļu maksātājs izveidojušos nodokļu **pārmaksu** vēlas **novirzīt** piešķirtā samaksas termiņa pagarinājuma maksājumu segšanai, nodokļu maksātājs par to informē VID, **iesniedzot iesniegumu** jebkurā klientu apkalpošanas centrā vai elektroniski, izmantojot VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmu.

Vēršam uzmanību, ka samaksas termiņa pagarināšanas (atlikšanas, sadalīšanas) gadījumos **aprēķina nokavējuma naudu vienas ceturtdaļas apmērā no 0,05%** (izņemot gadījumu, kad palīdzības pieprasījums par piedziņu ir pamatots ar noslēgtu un Saeimā apstiprinātu starptautisko līgumu par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, nepārvaramas varas gadījumā piešķirtajiem termiņa pagarinājumiem) par katru dienu visā kavējuma periodā. Ja, pagarinājuma termiņam beidzoties, nodokļu maksātājs nokavētos maksājumus nav pilnā apmērā samaksājis vai samaksas termiņus pagarinājis, nokavējuma naudu par parāda nesamaksāto daļu visā kavējuma periodā aprēķina vispārējā kārtībā un parādu piedzen bezstrīda kārtībā.

VID pieņem lēmumu piešķirt samaksas termiņa pagarinājumu vai atteikt piešķirt samaksas termiņa pagarinājumu viena mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas dienas.

Plašāka informācija pieejama VID mājaslapā www.vid.gov.lv

Informāciju sagatavoja

VID Nodokļu pārvaldes Lielo nodokļu maksātāju apkalpošanas centrs

LOPKOPIBA

Foto: Dainis Arbidāns

ANALIZĒ KAZU GANĀMPULKĀ APSAIMNIEKOŠANU UN JAUNDZĪVNIĒKU IZAUDZĒŠANU

Turpinās LLKC Lopkopības kompetenču centra ierīkoto demonstrējumu rezultātu analīze. Tā sauktā „Zālēdāju projekta” kārtējā fermu diena notika Talsu novada Vandzenes pagasta zemnieku saimniecībā „Bērzi”, kur tika analizēta vaislas kazu izaudzēšana, izmantojot dažādus ēdināšanas un turēšanas veidus.

Jau informējām, ka LLKC Lopkopības kompetenču centrs šogad ierīkojis demonstrējumus 14 Latvijas saimniecībās par lopkopībā aktuālām tēmām, lai rastu risinājumus produkcijas pašizmaksas samazināšanai. Lai plašāk lauksaimniekus iepazīstinātu ar pētījumu rezultātiem un atšķirīgu saimniecību darba metodēm, katrā no demonstrējumu saimniecībām tiek rīkota fermu diena, un tās izpelnījušās plašu atsaucību. Ierodas gan lopu audzētāji, gan speciālisti, gan studenti un interesenti.

„Bērzos” aizvadītajā fermu dienā tika runāts par zālēdāju projekta uzdevumiem un kazkopības nozari Latvijā. Nozīmīgs ir jautājums par pareizu vaislas kazas izaudzēšanu, metodēm, kā to izdarīt ātrāk, ar efektīvāku dzīvnieku ēdināšanu un zemākām jaunkazas izaudzēšanai paredzētajām izmaksām. Šajā demonstrējumā – par veidu, kā novērst

ģenētiskos, gan vides riska faktorus.

Atklājot fermu dienu, LLKC Lopkopības kompetenču centra vadītāja **Anita Siliņa** informēja par zālēdāju projekta demonstrējumos iesaistītajām saimniecībām un demonstrējuma tīkla izveidi Valsts Lauku tīkla aktivitātes „Lopkopības ražošanas ekonomiskās efektivitātes paaugstināšanas pasākumi lauku saimniecībās” ietvaros.

Kazkopība Latvijā

Kazkopība ir viena no lopkopības nozarēm, un, lai saimniekošana tajā būtu sekmīga, pamatnosacījums ir apzināt kazu vajadzības un vērst uzmanību uz tikai šai nozarei īpašiem un specifiskiem jautājumiem.

Latvijā kazu skaits no 2004. līdz 2014. gadam ir pieaudzis vairāk nekā 2,7 reizes un patlaban sasniedzis 13 347 kazas. Saimniecības, kas nodarbojas ar kazkopību, galvenokārt kazas izmanto piena ieguvei, kā blakusproduktu iegūstot arī gaļu. Patlaban Latvijā no visām kazkopības saimniecībām piena pārraudzību veic tikai 19 saimniecībās. Vidējais izslaukums no kazas laktācijā 2009. gadā bija 493 kg, bet 2013. gadā – 436 kg. Kazu ganāmpulkos Latvijā izmanto Latvijas vietējo kazu šķirni

(LVK), pārojot ar iepirktajiem, galvenokārt, piena šķirņu āžiem. Latvijā šķirnes dzīvnieku audzēšanas statuss ir deviņām saimniecībām, kas nodarbojas ar piena šķirņu kazu audzēšanu, un piecām saimniecībām, kas nodarbojas ar gaļas šķirnes dzīvnieku audzēšanu.

Latvijas tirgum no kazas piena produktiem visvairāk tiek piedāvāti dažādi mīksti un svaigie sieri, nelielos daudzumos – jogurts, kefīrs, sviests, pasterizēts kazas piens, saldējums. Šos produktus var iegādāties dažādos tirdzīšos vai pie ražotājiem kā specifiskus „nišas” produktus. Aizvien biežāk kazkopības saimniecības iekļaujas lauku tūrisma apskates objektu maršrutos, piedāvājot savus produktus.

Demonstrējuma uzdevumi

Latvijā vaislas kazas izaudzēšanā visbiežāk vērojama tendence, ka tās pie mātes tiek turētas no 60 līdz 90 dienu vecumam. Latvijas Lauksaimniecības universitātes Lauksaimniecības fakultātes Agrobiotehnoloģijas institūta asociētā profesore, Dr. agr. **Daina Jonkus** norādīja, ka vairākās Eiropas valstīs vaislas kazas no mātēm nošķir pēc piedzimšanas un ēdina mākslīgi.

► 9. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

8. lpp.

Katram kazlēnu izaudzēšanas veidam ir savas priekšrocības un trūkumi. Šī demonstrējuma mērķis ir noskaidrot vaislai audzējamo kazu dzīvmasas izmaiņas un augšanas ātrumu atkarībā no to atšķiršanas vecuma no mātēm un ēdināšanas veida, un pētīt dažādi audzēto kazu pirmās atnešanās vecumu un piena produktivitāti.

Izveidotas četras demonstrējuma grupas (katrā 8 līdz 10 kazlēni) atkarībā no kazlēnu atšķiršanas laika no mātēm. Lai noskaidrotu kazu izaudzēšanu šajās grupās, nepieciešams veikt šo grupu kazlēnu regulāru dzīvmasas kontroli līdz lecināšanai. Dzīvmasas pieaugumu un augšanas intensitāti aprēķina katrā kontroles periodā. Demonstrējuma grupas kazas dzimušas no 2014. gada 20. aprīlim līdz 1. jūnijam. Visi dzimušie kazlēni ir viena tēva pēcnācēji. Pētījuma veikšanai izveidotas četras pētījuma grupas, kurās kazlēni iedalīti pēc to atšķiršanas laika no mātēm un ēdināšanas.

Kazlēnu dzīvmasa piedzimstot, kg

Grupas	Vidējā	Maksimālā	Minimālā
1.	2,41	2,6	2,2
2.	2,48	2,7	2,2
3.	2,56	2,8	2,4
4.	2,53	2,7	2,4

Kazlēnu vidējā dzīvmasa demonstrējuma grupās bija no 2,41 līdz 2,56 kg, vidēji – 2,5 kg. Lielākā kazlēnu dzīvmasa 30 dienu vecumā bija trešajā grupā (kazlēni atšķirti 30 dienu vecumā, 7,05 kg), bet mazākā – pirmajā grupā (6,39 kg). Lielākā kazlēnu dzīvmasa 60 dienu vecumā bija pirmajā grupā (kazlēni atšķirti 90 dienu vecumā, 8,47 kg), bet mazākā – ceturtajā grupā (atšķirti pēc dzimšanas, 7,80 kg). Pirmās grupas kazlēni lielāku dzīvmasu saglabāja arī 90 dienu vecumā – 12,50 kg. Lielākais dzīvmasas pieaugums diennaktī no dzimšanas līdz 30 dienu vecumam bija trešajā demonstrējumu grupā (kazlēni atšķirti 30 dienu vecumā, 148,7 g).

Laikā no 31 līdz 60 dienai dzīvmasas pieaugums būtiski samazinājās visās grupās un bija no 33,8 g ceturtajā grupā līdz 69,3 g pirmajā grupā.

Saimniecības „Bērzi” pieredze

Z/s „Bērzi” īpašniece **Kristīne Piliņa** fermu dienu dalībniekus iepazīstināja ar saimniecību un savu saimniecisko darbību. Saimniecība pavisam apsaimnieko 20 ha lauksaimniecībā izmantojamo zemi, no tiem 6 ha ir īpašumā. Z/s „Bērzi” uztur kultivētās ganības (pie novietnes), sētos zālājus, kurus izmanto skābbarības un siena gatavošanai, un graudaugus audzē nomas zemēs.

Saimniecībā ir vairāk nekā 100 slaucamās kazas (LVK, Tīringas, Alpu, Zānes, Būru kazas). Saimniecības darbības veids – bioloģiskais. Iegūto kazu pienu pārstrādā mājas apstākļos. Saimniecība nodarbojas ar lauku tūrisma un labprāt piedāvā savu saražoto produkciju nobaudīt viesiem. Kristīne ir ne vien čakla saimniece, bet arī vada Latvijas Kazkopības biedrību un studē LLU doktorantūrā. Pasākuma turpinājumā **Anita Siliņa** klātesošos iepazīstināja ar z/s „Bērzi” izmaksu struktūru:

Z/s „Bērzi” izmaksu struktūra 2013. gadā

Kūts uzturēšana	23%
Piens lopbarībai	22%
Pirkta barība	18%
Pamatlīdzekļu nolietojums	11%
Tehnikas remonts un uzturēšana	6%
Vadības izmaksas	6%
Pārējās lopbarības izmaksas	4%
Pašražotā lopbarība	3%
Veterinārija	3%
Zemes noma	2%
Sociālās apdrošināšanas maksājumi	1%
Nekustamā īpašuma nodoklis	1%

Kazas piena ražošanas izmaksās ir augsts lopbarībai izmantotā piena īpatsvars – 22%, tas norāda, ka kazlēni patērē daudz vērtīgā piena, ko varētu realizēt, tāpēc jāmeklē jaunas iespējas ekonomiskākai kazlēnu izaudzēšanai.

Tālāk Kristīnes pavadībā dalībnieki devās apskatīt saimniecību, kazu ganāmpulku, demonstrējuma grupu dzīvniekus un novietni. Lai laikus konstatētu un novērstu vielmaiņas problēmas, LLKC Lopkopības nodaļas konsultants–eksperts veterinārmedicinā **Dainis Arbidāns** klātesošos iepazīstināja ar ekspresmetodēm, kā noteikt ketonvielas glikozes līmeni kazu asinīs, ar kuru palīdzību nekļūdīgi var laikus identificēt ketozi (acetonēmiju) kazām jebkurā fizioloģiskajā stāvoklī. Fermu dienas izskaņā ikviens no klātesošajiem varēja uzdot jautājumus gan speciālistiem un profesorei, gan saimniecei.

► 10.lpp.

Dainis Arbidāns iepazīstina ar ekspresmetodēm, kā noteikt ketonvielas glikozes līmeni kazu asinīs

◀ 9.lpp.

Fermu dienas atziņas z/s „Bērzi”

Saimniekošanas sistēmā, kur lauksaimniecības produktus ražo ar bioloģiskām metodēm, šo produktu cenai būtu jābūt ievērojami augstākai kā konvencionāli ražotajiem produktiem, tikai tad var attīstīties bioloģisko produktu ražotāji, kas būtu konkurētspējīgi kopējā tirgū.

Mājražošana un lauku tūrisms nodrošina pievienoto vērtību kazkopības produkcijai, pārstrādājot savā saimniecībā saražotās izejvielas kvalitatīvos un pieprasītos produktos.

Lai izaudzētu jaunu kazu bioloģiskajā saimniecībā, ir jāērķinās ar vērā ņemamām investīcijām, katra kazlēna izaudzēšana līdz 90 dienu vecumam izmaksā 2 eiro dienā.

Nodrošinot kazām atbilstošus ēdināšanas un turēšanas apstākļus, var iegūt kvalitatīvus pēcnācējus un labas kvalitātes pienu.

Kazlēniem labāks dzīvmasas pieaugums ir iegūstams, ja tos baro ar mātes pienu vai kazu koppienu.

Kazu ganāmpulks jānodrošina ar kvalitatīvāku rupjo lopbarību.

Kazām jānodrošina ne tikai barība, bet arī minerālvielas, jo īpaši kalcijš (Ca) un fosfors (P), jo kazas piena sastāvā ir 1,4% Ca, un 18% P vairāk nekā govju pienā.

Katra kazlēna izaudzēšana līdz 90 dienu vecumam izmaksā 2 eiro dienā

Slaucamajām kazām vielmaiņas slimības attīstās līdzīgi kā slaucamajām govīm, ja saimniecībā netiek nodrošināta sabalansēta barības devas izbarošana laktējošiem dzīvniekiem atbilstoši to fizioloģiskajam stāvoklim.

Slaucamās kazas jāēdina atbilstoši iegūtā piena daudzumam un laktācijas periodam.

Kazas būtu vēlams aplecināt au-

gusta sākumā, lai tās atnestos janvārī, šādā veidā būtu panākts garāks piena ražošanas periods.

Kazlēnu ieguve janvārī jāveic siltā dzīvnieku novietnē, kurā gaisa temperatūra ir vismaz +18 °C.

Kazas nav ieteicams turēt lietainā laikā ārā apstākļos, jo tās patērē papildu enerģiju sava apmatojuma žāvēšanai, kā rezultātā tās vairāk patērē lopbarību, kā arī jaunākie dzīvnieki tiek pakļauti saslimšanas riskam ar respiratorām slimībām.

Kazas ir ļoti uzņēmīgas pret apkārtējā vidē cirkulējošiem vīrusiem.

Ar kazkopību var nodarboties saimniecības ar nelieliem zemes resursiem (0,15 ha kvalitatīva zālāja vienai kazai).

Pēc Lauksaimniecības datu centra informācijas, 2013. gadā Latvijā no vienas kazas laktācijā ieguva 436 kg piena, Francijā no vienas kazas laktācijā tiek iegūti 800 kg piena. Tas norāda, ka Latvijā pastāv izaugsmes iespējas. ■

Dainis Arbidāns, LLKC Lopkopības nodaļas konsultants—eksperts veterinārmedicīnā

Dace Millere, LLKC sabiedrisko attiecību speciāliste

Foto: Dainis Arbidāns

Fermu dienas dalībnieki kazkopības saimniecībā „Bērzi”

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

UZŅĒMĒJDARBĪBA

DZĪVESPRIECĪGĀ SAIMNIECE NO ALSUNGAS

Alsungas novadā saimnieko Esmiralda Rungovska – dzīvesprieka pārpilna un strādīga sieviete, kura kopā ar ģimeni izveidojusi divas bioloģiskās zemnieku saimniecības, kurās ražo gan pienu, gan gaļu. Tagad top vēl trešā – dēlam.

Zemnieku saimniecībās „Gerdas” un „Kraštiņi” kopā ir 55 slaucamās govīs un 150 gaļas liellopi. Pienu uzpērk akciju sabiedrība „Tukuma piens”. Tiek saražots vidēji ap 10 tonnām mēnesī, un uzņēmums mudina piegādāt vēl vairāk, jo piens ir bioloģisks un labas kvalitātes, kā arī cena laba, kas saimniekus gandarī par sadarbību. Savukārt bullītšus realizē ar SIA „Lielopu izsoļu nams” starpniecību, ar ko saimnieki arī ir apmierināti. Graudus lopbarībai izaudzē pašu saimniecībā, kur kopā ar nomas zemēm tiek apsaimniekoti 400 hektāri.

LLKC Kuldīgas nodaļas Alsungas novada lauku attīstības konsultante **Santa Kreičmane:** „Veiksme mīt nevis laikā, vietā vai apstākļos, bet pašā cilvēkā, – šie rakstnieka Rusa vārdi precīzi raksturo mūsu klienti, šī mēneša jubilāri Esmiraldū Rungovski, vai, kā draugi viņu sauc, Aldu. Alda ir ne tikai daudz bērnu māte, bet arī veiksmīga lauku uzņēmēja. Sākot ar vienu mazu saimniecību, tagad viņa kopā ar vīru Gunāru un dēlu palīdzību labi tiek galā ar divām, turklāt bioloģiskajām saimniecībām. Tātad viņu piena un gaļas lopī netiek baroti ar ķīmikāliju piesārņotu barību, un cilvēkiem tiek piedāvāti tīri produkti – piens un gaļa. Teicams rezultāts. Ko tik Alda nedarīja pirms gadiem 20, audzēja kartupeļus, brauca uz tirgu ar ķiršiem, lasīja mežā ogas. Viņa nekad nav sūdzējusies par grūtībām, un ar paceltu galvu tikusi ar tām galā. Kad Alda satika Gunāru, viņa uzplauka, jo pēc visām iepriekšējām likstām bija atradusi cilvēku, kurš atbalstīja. Alda ir izpalīdzīga un nekad, ja vērsīsies pēc palīdzības, neteiks „nē”, pat ja pašiem savi darbi darāmi. Tādu cilvēku tagad ir maz. Saimniekiem ir ļoti laba sadarbība ar LLC ne tikai grāmatvedības pakalpojumu saņemšanā, bet viņi piedalās arī visos reģionālā rīkotajos Valsts Lauku tīkla pasākumos.”

„Viena no saimniecībām ir reģistrēta uz mana, otra – uz vīra vārda, tā vēstu-

Esmiralda un Gunārs Rungovski

riski noteica situācija,” stāsta Esmiralda. „Deviņdesmitajos gados kopā ar savu pirmo vīru nodibinājām saimniecību, taču viņš saprata, ka es neesmu tā sieviete, ar kuru viņš kopā vēlas novecot. Izšķīrāmies. Bet tā kā viņš nesolīja atbalstu bērnu audzināšanā, panācu, ka saņēmu lielāko daļu no saimniecības, jo vēlējos tajā strādāt un darīt visu iespējamo, lai normāli dzīvotu un izskolotu bērnus. Taču vajadzēja meklēt, kur palikt. Uzzināju, ka te pārdod vienu saimniecī-

algu neizdzīvos, gan to, ka kādam būs jāturpina saimniekošana. Tāpēc šogad iestājies LLU Lauksaimniecības fakultātē. Matīss savukārt izvēlējis kļūt par jūrnieku, taču visu vasaru nostrādājis lauku darbos, un tikai rudenī meklējis prakses vietu uz kuģa.

Ar projektu izstrādi un īstenošanu palīdz LLC Kuldīgas nodaļa, un saimniece sadarbību vērtē atzinīgi: „Mums regulāri palīdz nodaļas vadītāja Daiga Mellere ar savu komandu, kā arī grāmatvede Anita Kovaļa. Kad aizbrauc uz biroju, jūties gaidīts, ir sagatavota nepieciešamā informācija un sniegti noderīgi padomi, kā saimniekošanu veiksmīgāk turpināt. Tiek organizēti arī interesanti pasākumi, par kuriem esam priecīgi.”

Laimējies arī ar strādniekiem – prasmīgo slaucēju Intu, dzīvnieku kopēju Jāni, uz kuriem var paļauties. Esmiralda saka: „Var jau vienmēr vēlēties sasniegt ko vairāk, bet tas ne-nozīmē, ka neesmu patiesi priecīga dzīvot tieši šeit. Sievietes darbs uz laukiem ir grūts, pat brutāls, bet esmu to izvēlējusies pati, un negribētu darīt ko citu. Kad govīs laižam ganos, kad labība nāk apcirkņos, – tie ir mirklī, kas uzrunā un bez kuriem nevarētu iztikt. Ja vajag, samainu kleitas, un aizbraucu arī uz balli padancot...”

Esmiralda ir atvērta sadarbībai un labprāt pie sevis uzņem viesus, kuri vēlas iepazīties ar saimniecību, jo ir patiesi gandarīta par to, kas paveikts.

Dace Millere,

LLC sabiedrisko attiecību speciāliste

Esmu lopkopību izvēlējusies pati, un negribētu darīt ko citu

bu ar cūku kūti. Salidojumā Kazdangā satiku savu jaunības dienu mīlestību, un mūsu starpā „sāka lēkāt dzirksteles”. Izstāstīju savu problēmu, ka esmu ar govīm un „pekelēm” uz ielas, un ātri vien nodomājām, ka jāpamēģina dzīvot un risināt situāciju kopā. Tā jau desmit gadu „mēģinām”, un veiksmīgi.”

Vīrs Gunārs pārrauga zemes kopšanu, ražas novākšanas un fermas smagākos darbus. Saimniecība ir liela, darāmā daudz, tāpēc Esmiralda ir priecīga, ka palīdz dēli – Pēteris ar savu draudzeni Agniju un Matīss ar Anniju. Pēteris pabeidzis Liepājas Universitāti, taču sapratis gan to, ka ar skolotāja

DĀRZKOPIĒA

KAS NEPIECIEŠAMS KVALITĀTĪVAM ČĪPSU KARTUPELIM?

Uz šo jautājumu vairāk vai mazāk zina atbildes visi tie divdesmit Latvijas kartupeļu audzētāji, kas jau piegādā kartupeļu bumbuļus pārstrādei AS „Latfood”. Šīs atziņas ir vairāk domātas tiem zemniekiem, kuri kartupeļu audzēšanā nonākuši zināmās krustcelēs. Varbūt šī informācija radīs interesi un pārdomas par iespēju pievērsties kartupeļu audzēšanai pārstrādei čīpsos.

Jebkuras kultūras kvalitatīva audzēšana sākas no kvalitatīva sēklas materiāla, un kartupeļi nav izņēmums. Tā ir viena no visjutīgākajām kultūrām. Ja bumbuļu stādāmais materiāls ir inficēts, kvalitatīvu un augstu ražu iegūt nav iespējams. Sēklai ir jābūt ne tikai veselai, bet attiecīgām šķirnēm jāatbilst ļoti specifiskām prasībām, ko pieprasa šāda veida pārstrāde. No visa vairāk nekā 50 šķirņu plašā klāsta pārstrādei čīpsos izmanto tikai nedaudzas – ‘Saturna’, visvecākā šķirne, kas pamazām tomēr no aprites iziet, ‘Marlen’, ‘Lady Rosetta’, pēdējos gados ir nākusi klāt šķirne ‘Lady Claire’ no stādāmā materiāla kompānijas „C. Meijer BV”, kas savu selekciju ir īpaši attīstījusi, tieši veidojot šķirnes, kas piemērotas pārstrādei čīpsos. Tomēr jaunu šķirņu meklējumi turpinās, jo augs pārstrādes apjomi.

Lauka izvēle un augmaiņa ir faktori, kas nākamie ietekmē sekmīgu kar-

tupeļu audzēšanu. Trīs, četru gadu augmaiņa ir tas modelis, uz ko jātiecas, tikai nepieciešamības gadījumā kādā laukā ir iespējams audzēt atkārtoti, ievērojot nosacījumu, ka tā ir viena un tā pati šķirne. Augsnes mehāniskais sastāvs un ūdens režīms lielā mērā noteiks to, cik ilgi

Jebkuras kultūras kvalitatīva audzēšana sākas no kvalitatīva sēklas materiāla

un cik kvalitatīvi būs iespēja vākt kartupeļu bumbuļus. Piemērotākās būs mālsmits un smilšmāla augsnēs. Smilts augsnēs var rasties problēmas ar mitruma nodrošinājumu, kā arī sausos laika apstākļos – grūtības kvalitatīvi kartupeļus novākt. Lai nodrošinātu mitruma režīmu, nevainojami jāfunkcionē drenu sistēmai, lai līdz minimumam samazinātu iespēju, ka tādos nokrišņu apstākļos kā šoruden platības nepaliktu zem ūdens. Ja

kartupeļu lauks trīs un vairāk dienas ir zem ūdens, tas neglābjami izraisīs kartupeļu bumbuļu pūšanu.

Jāveic investīcijas augsnēs apstrādes tehnikā

Viena no nopietnākajām investīcijām ir jāveic augsnēs apstrādes tehnikā, jo vagu profila veidošana ir viens no būtiskajiem ražas veidotājiem faktoriem. Bumbuļiem augot un attīstoties, zem zemes ir nepieciešama telpa to attīstībai. Būtībā kvalitatīvas ražas nodrošināšanai ir nepieciešama ražas veidotāja mašīna, kas veido vagu profilu. Būtībā kvalitatīvas ražas nodrošināšanai ir nepieciešama ražas veidotāja mašīna, kas veido vagu profilu. Būtībā kvalitatīvas ražas nodrošināšanai ir nepieciešama ražas veidotāja mašīna, kas veido vagu profilu.

Sabalansēta mēslojuma nodrošināšana

Mēslojuma nodrošināšana ir nākamais augstas ražas pamats.

► 11 .lpp.

Foto: Māris Narvils

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ 10. lpp.

Droša slāpekļa patēriņa vadība un atbilstošas kālija devas ir pirmie stūrakmeņi, lai iegūtu kvalitatīvu ražu. Turklāt kālijs jādod par 50% vairāk nekā slāpeklis. Lai iegūtu 35 t/ha ražas, ir jādod 115 kg/ha slāpekļa un 200 kg/ha kālija. Kvalitāti palīdz nodrošināt arī makroelementi, no kuriem jāmin kalcijs, sērs, bet no mikroelementiem – bors un cinks. Nepieciešamie pasākumi sabalansētai mēslošanai būs augsnes analīzes, mēslošanas plāna sastādīšana. Noteikti jāizvēlas mēslojumi, kuros katra atsevišķā granula nodrošina visus nepieciešamos barības elementus.

Augu aizsardzība ir pasākumu komplekss, kas sākas jau no kartupeļu stādāmā materiāla kodināšanas, kas nodrošina stabili aizsardzību pret tādiem bumbuļu kvalitātes ietekmētājiem kā sprakšķi, maijvaboļu kāpuri, pirmās paaudzes kolorado vaboles. Nezāļu apkarošanas menedžments prasa gan pazīt nezāles, gan izvēlēties optimālu laiku lauka smidzināšanai. Pieejamie herbicīdi ļauj nezāļu apkarošanas plānu veidot pietiekami efektīvi. Savukārt veselīga kartupeļu lapotne, kas nodrošina fotosintēzi un barības elementu recirkulāciju uz bumbuļiem, ir jāsaglabā vesela maksimāli ilgi, līdz lakstu iznīcināšanas brīdim. Lakstu puve un sausplankumainība ir postošākās slimības, kas atkarībā no laika apstākļiem darīs savu posta darbu. Pirmajam smidzinājumam atbilstoši brīdinājuma prognozei ir jābūt infekciju „apsteidzošam”, respektīvi, pirms kartupeļu lakstu puves pazīmes ir parādījušās konkrētajā laukā. Jānodrošinās ar vairākiem fungicīdiem, lai vienas darbīgās vielas fungicīdus nebūtu jāizmanto vairāk kā 2–3 reizes sezonā. Strikti jāievēro smidzināšanas intervāli, nelabvēlīgos laika apstākļos tos saīsinot. Lai izvairītos no kartupeļu lakstu puves nokļūšanas uz bumbuļiem, kartupeļu lakstu iznīcināšana ir jāuzsāk, pirms vēl beidzies pēdējā fungicīda smidzinājuma aizsardzības periods. Šobrīd Latvijā pieejamais fungicīdu klāsts ir gana plašs, lai varētu izveidot pareizu stratēģiju jebkurai laika apstākļu situācijai. Tam nepieciešams regulārs lauku monitorings – labvēlīgos laika apstākļos vismaz reizi nedēļā, bet tad, kad Valsts augu aizsardzības dienesta prognozēs parādās pirmie signāli par lakstu puves izplatību, – jau divas reizes nedēļā.

Foto: Māris Narvils

Svarīga kvalitatīva novākšana

Kartupeļu novākšana ir viens no pēdējiem, atslēgas punktiem kvalitatīvu čipsu pārstrādei paredzēto bumbuļu izaudzēšanai. Tehnikas jautājums ir gana nopietns, jo viena no pamatākajām investīcijām, ar ko vajadzētu rēķināties un kas noteikti atmaksājas, ir kartupeļu novākšanas kombaina iegāde, jo sevišķi, ja ir skaidri izstrādāts plāns kartupeļu platību palielināšanai. Tehnika attīstās ļoti strauji, pat desmit gadu veci kombaini jau ievērojami atšķiras savā veikspējā – darba ātrums, novāktā platība, iegūtā bumbuļu kvalitāte, – salīdzinājumā ar mūsdienīgu kombainu, var atpalikt samērā ievērojami. Progresīvākie ir „Dewulf” un „Grimmes” kompāniju kombaini. Pirmajiem ir salīdzinoši vienkāršākas iespējas veikt servisa operācijas un detaļu nomaiņu, diemžēl Latvijā tie nav pieejami. Toties „Grimme” var iegādāties, lai gan nosacīts trūkums ir to sarežģītā tehniskā apkope un detaļu dārdzība. Neskatoties uz to, tā būs labākā izvēle. Protams, tirgū ir virkne citu marku kombainu, bet jau ar dažādiem citiem „knifiem”. Jaunākās paaudzes kombainu būtiskākās priekšrocības ir spēja strādāt salīdzinoši sliktākos laika apstākļos, saglabājot darba ātrumu un netraumējot kartupeļu bumbuļus. Novācot kartupeļus, pārvietošanās vertikālā virzienā notiek vienīgi no vagām pa pacelāju, tālākā bumbuļu kustība jau notiek praktiski horizontāli, tā izslēdzot iespēju tos papildus sabojāt. Pareizi noregulēts un aprī-

kots kombains palīdzēs atdalīt sīkos bumbuļus, nezāles. Rezultātā bunkurā nonāk tikai pārstrādes vajadzībām atbilstoši bumbuļi.

Kā aprīkot transportu, vedot bumbuļus tieši uz pārstrādes uzņēmumu vai noliktavu. Automašīnas vai traktori ar piekabēm ir jāaprīko ar bumbuļu krišanas ierobežotājiem no auduma ar gumijas ierobežotājiem, kas nodrošina, ka bumbuļi krišanas rezultātā netiek bojāti. Šādu aprīkojumu var pasūtīt arī Latvijā.

Pievēršanās šāda veida kartupeļu bumbuļu audzēšanai ir ieteicama visiem galda kartupeļu audzētājiem, kuriem jau ir attiecīgs tehniskais nodrošinājums. Var sākt ar pavisam nelielām 1–2 ha platībām, lai apgūtu tehnoloģiju un „pierastu” pie prasībām, kādas izvirza SIA „Latfood”. Prasības ir formulētas pēc punktu sistēmas, kas ļauj gan efektīvi, gan vienlaikus daudzveidīgi noteikt bumbuļu faktisko kvalitāti, jo, ņemot paraugu, tiek vērtēti visi paraugā esošie bumbuļi. Atskaitījumā ietilpst puvušie, zaļie, kaitēkļu un mehānisko traumu rezultātā traumētie bumbuļi. Atkārtoti paraugs tiek izvērtēts pēc mēneša, kad parādās slēptie mehāniskie bojājumi. Ja kādreiz šādas prasības tika sauktas par drakoniskām un neizpildāmām, tad tagad situācija ir būtiski mainījusies, un prasības tiek sekmīgi izpildītas. Tā noteikti ir nopietni izvērtējama iespēja kartupeļu audzētājiem Latvijā, kas audzē kartupeļus līdz 100 km rādiusā ap Ādažiem. ■

Māris Narvils, LLKC vecākais speciālists dārzkopībā

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZNĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2014. GADA DECEMBRĪ

Termiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.
Iesniegumu un atskaitu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

	Terminiņš	Novembris												Decembris					Janvāris			
		1	4	4	13	15	19	20	22	25	30	31	1	4	15	19	20	22	25	30	1	3
Pārejas posma valsts atbalsts (PPVA)	PPVA par zīdītājgovīm																					
Lauku attīstības programma	Lauku saimniecību modernizācija																					
	Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana																					
Eiropas	Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde																					
Zivsaimniecības fonda atbalsta pasākumi	Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana																					
	Investīcijas ražošanas, pārstrādes vai mārketinga iekārtās un infrastruktūrā																					
Apdrošināšanas polišu iegāde	Atbalsts apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu segšanai																					
Nacionālās subsīdijas	Fitosanitāro pasākumu kompensācijas																					
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	PVN mēneša deklarācija un maksāšanas termiņš																					
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	Termiņš, līdz kuram nodokļu maksātājs iesniedz iesniegumu Valsts ieņēmumu dienestā, ja 2014. gadā ir izmantojis īpašo kārtību saskaņā ar PVN likuma 137. pantu (t.i., "kases metodi"), bet 2014. gadā to vairs nevēlas izmantot																					
Mikrouzņēmumu nodoklis	Termiņš, līdz kuram jāinformē Valsts ieņēmumu dienests, ja nodokļa maksātājs 2015. gadā vēlas maksāt mikrouzņēmumu nodokli																					
Grāmatvedība un nodokļi	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par mēnesi) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā mēnesī pārsniedzis 711,44 eiro																					

MĀJRAŽOŠANA

EJAM PAREIZAJĀ VIRZIENĀ!

Katram Latvijas iedzīvotājam ir savi iepirkšanās paradumi, teju katram zināms kāds saimnieks laukos, pie kura var iegādāties pašu audzētu un gatavotu pārtiku. Diemžēl informācija par šo cilvēku atrašanās vietu vai piedāvātajiem produktiem nekur nav atrodamā vienviet. Vismaz līdz šī gada sākumam nebija. Nu Agris Locs ar draugiem no Rīgas un Mārupes aktīvi apzina mājražotājus, cenšoties tos savest ar potenciālajiem pircējiem. Kādēļ? Par to mūsu saruna.

– Ir skaidrs, ka sākums idejai savest ražotāju ar pircēju meklējams jūsu paša vēlmē iegādāties ko tiešām Latvijas laukos tapušu. Tomēr – kāpēc neapstāties pie atrastajiem saimniekiem, vienkārši turpinot sadarbību ar tiem, bet nolēmāt dalīties ar citiem cilvēkiem?

– Izveidojot šo projektu un tam attīstoties, sapratu, ka Latvija ir bagāta ar uzņēmīgiem ražotājiem – gan mājražotājiem, gan zemnieku saimniecībām un nelieliem atzītajiem ražotājiem, taču par tiem zina vien retais. Tādēļ nolēmu, ka gan uzņēmīgais ražotājs, gan pēc lauku labumiem kārais pircējs ir pelnījuši, lai tiktu radīta informatīva platforma, kurā iespējams uzzināt vienam par otru un nozari, komunicēt sociālajos tīklos un atrast sev nepieciešamo informāciju vienotā interneta katalogā!

Tiek dibināta biedrība un izveidota mājaslapa

– Kāda bija to mājražotāju atsaucība, kurus sākotnēji uzrunājāt – viņi labprāt piekrita dalīties ar saviem kontaktiem, bija atvērti tam, ka pircējs (pilnīgi svešs) pats var iebraukt pie viņiem pagalmā?

► 15. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ 14. lpp.

– Sākotnēji pieteicās aktīvākie un mērķtiecīgākie ražotāji – Špatu sukādes un sīrupi, z/s „Jāņkalni”, z/s „Vārpas”, „Satori Alfa”, „Durbes Veltes”, mājsiņotāji „AK Gardumi” un citi. Pateicoties viņiem, arī tika dibināta Latvijas Mājsiņotāju un mazo ražotāju informācijas un atbalsta biedrība, un ir attīstījies projekts „Latvijas Mājsiņotāji”.

Pārējie ražotāji pamazām sāka pievienoties, ievērojot mūsu aktivitātes un tādējādi iegūstot biedrības uzticību viņu acīs. Taču daudzi arī atsakās no mūsu piedāvātajām atbalsta iespējām, nevēloties uzsākt aktīvāku darbošanos, iegūt lielāku publicitāti, jo nespēj vai nevēlas nodrošināt un palielināt ražošanas apjomus.

Tomēr šobrīd arvien vairāk ražotāju un amatnieku novērtē ieguvumus, pievienojoties mūsu biedrībai, – nu jau esam vairāk nekā 60 asociēto biedru!

– **Vai, izveidojot mājaslapu, pieaugusi abpusējā interese un sadarbība starp ražotāju un pircēju?**

– Mājaslapā – vienīgajā Latvijas mājsiņotāju, mazo ražotāju un amatnieku katalogā www.latvijasmajrazotaji.lv – informācija tiek nemitīgi atjaunota un papildināta, palielinās arī apmeklētāju skaits, kas liecina par pieaugošu interesi un šāda kataloga lietderību. Šobrīd tie ir vairāki tūkstoši unikālo mājaslapas apmeklētāju mēnesī.

Tāpat ievērojams ir mūsu pieaugošais sekotāju skaits sociālajos tīklos, un priecājamies par aktīvo līdzdalību, interesi un aktivitāti. Pierādījies, ka šāds projekts patiesi ir bijis, ir un būs nepieciešams. Pircēji uzzina par vērtīgiem Latvijā ražotiem produktiem, savukārt ražotāji un amatnieki iegūst jaunus klientus un sadarbības partnerus.

Cilvēki atrod to, ko meklējuši
– Kurus produktus cilvēki ar portāla palīdzību meklē visvairāk?

– Visbiežāk tiek meklēti ikdienas pārtikas produkti – gaļa, piens, maize un tamlīdzīgi. Taču apmeklētās tiek visu portālā atrodamo ražotāju un amatnieku lapas. Esam saņēmuši atziņību, ka, pateicoties mūsu lapai, cilvēki atraduši to, ko iepriekš ilgi meklējuši.

– **Kas no meklētā pašlaik pieitrūkst, un vai redzat, ka šis iztrūkstošais posms Latvijā tomēr attīstās?**

– Domāju, ka iespēja attīstīties ir visām pārtikas nozarēm, jo liela daļa mājsiņotāju un mazo ražotāju pārdod visu saražoto un izaudzēto, bet pircējs ir gatavs pirkt vēl. Sevišķi pieprasīta ir īsta vietējas izcelsmes gaļa un tās izstrādājumi, taču, par nožēlu, bieži vien pircējiem tiek piedāvātas, piemēram, kūpinātas poļu saldētās vistas, tās maldinoši pircējam piedāvājot kā vietējos „mājas kūpinājumus”.

– **Kā iedrošināt cilvēkus, kuri tiešām vēlētos kļūt par mājsiņotājiem, šo arodu izvēlēties? Kas, jūsuprāt,**

viņiem traucē – birokrātiskās procedūras, informācijas vai naudas trūkums?

– Mājsiņošanas nozare vispār ir jāsakārto, definējot, kas ir mājsiņotājs. Tāpat nepieciešams vienkāršā valodā cilvēkiem paskaidrot, kā uzsākt mājsiņošanu un, kas tam nepieciešams. Ja ir laba, pārdomāta un finansiāli aprēķināta ideja, zināšanas, spēja uzdrīkstēties un neatlaidība, tad mājsiņošana var būt ne tikai hobijs vai papildus ienākumi, bet kļūt arī par veiksmīgu biznesu.

Šobrīd tiem, kuri vēlas sākt mājsiņošanu, iespējams lūgt konsultāciju LLKC, PVD, kā arī, sazinoties ar mūsu biedrību. Ir iespējams apmeklēt seminārus, saņemt konsultācijas par ražošanas telpu iekārtošanu, paškontroli, finansējuma piesaisti darba uzsākšanai.

Mājsiņošana attīstās

– **Cik plaša pašlaik ir portāla datu bāze – cik mājsiņošanas nozaru tā aptver?**

– Lai arī portāla nosaukums ir www.latvijasmajrazotaji.lv, tajā atrodama informācija ne tikai par tiem, kas PVD reģistrējušies kā mājsiņotāji, bet arī par maziem atzītiem pārtikas ražošanas uzņēmumiem, zemnieku saimniecībām, mājas aldarim un vīndariem, interesantiem amatniekiem, kā arī veikaliem un restorāniem, kur pieejama šo ražotāju un amatnieku produkcija. Kādēļ tā? Jo esam atbalsta biedrība arī mazajiem ražotājiem, turklāt, iesaistot visas augstākminētās nozares, nākotnē varam izveidot patiešām iespaidīgu interneta katalogu – datu bāzi.

▶ 16.lpp.

**Lai plašajā
piedāvājumā
nepazustu, jābūt
pacietīgam,
mērķtiecīgam un
pamanāmam**

◀ 15. lpp.

Nekas tāds līdz šim vēl nav darīts. Savukārt katalogā atrodamie vairāk nekā 60 biedri savā starpā sadarbojas – veikali iegūst jaunus piegādātājus, ražotāji jaunus sadarbības partnerus un klientus.

Datu bāze mums ir krietni lielāka, taču mājaslapā izvietojam informāciju tikai par mūsu biedrības asociētajiem biedriem, jo mūsu biedrībai pagaidām nav sponsoru vai finansējuma, tādēļ visu darām par biedru naudas līdzekļiem, tostarp, veidojam portālu.

– Esat konkurenti vai sadarbības partneri ar tiešās pirkšanas kustībām, kas pašlaik aktivizējas Latvijā?

– Tiešā pirkšana ir lielisks veids, kā pircējam iegādāties produktus tieši no ražotāja. Šeit ieguvēji ir visi. Atšķirībā no mums, tiešās pirkšanas kustība sadarbojas tikai ar bioloģiski sertificētiem ražotājiem, savukārt mēs informējam arī par tiem ražotājiem, kas nav bioloģiski sertificēti, tomēr tas nenozīmē, ka tie būtu mazāk kvalitatīvi.

– Varbūt esat pamanījis komunikācijas problēmas ar pašiem mājražotājiem vai pircējiem – varbūt kāds nav līdz galam atklāts, piedāvā nekvalitatīvu produkciju, varbūt pircēji vīpsnā par cenu, pārdevēja pārdošanas prasmēm u. tml.?

– Visbiežāk ražotāji baidās būt atklāti un reti kuram uzticas, jo nevēlas tapt piekrāpti vai pārprasti. Tāpat lielākā kļūda ir domāt, ka produkts „pārdosies pats no sevis”. Kā lai es nopērku tavu produktu, ja par tevi neko nezinu? Šeit nāk talkā mūsu biedrība, palīdzot tapt atpazīstamiem, kā arī palīdzot ar zemākas cenas piegādes risinājumiem un sadarbības partneru īpašiem piedāvājumiem, konsultācijām un aktivitātēm.

Savukārt pircējs bieži vien neaizdomājas, kādēļ roku darbs un vietējās

Foto: Āris Kundziņš, izdevniecība „Saimnieks LV”

Agris Locs

izcelsmes produkts ir dārgāks, toties krietni vērtīgāks kā ievestais, masveidā kaimiņvalstīs ražotais.

– Vai mājražotāju jau nav par daudz, vai tomēr mūsu nelielajā tirgū tiem vēl ir kur attīstīties?

– PVD reģistrēti ap 1000 uzņēmumu, kas ražo mājas apstākļos. Taču plašākam pircēju lokam pagaidām zināmi vien daži desmiti.

Uzskatu, ka jauns, aktīvs, mūsdienīgs, zināšs mājražotājs ar pareizu pieeju pircējam un aktīvu mārketingu var izkonkurēt citus, kas ražo jau gadiem. Mājražošanas nozare Latvijā strauji attīstās un uzņem apgriezienus. Lai plašajā piedāvājumā nepazustu, jābūt pacietīgam, mērķtiecīgam un pamanāmam.

Ilze Rūtenberga-Bērziņa,

LLKC sabiedrisko attiecību speciāliste

LAUKU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvos izdevumus “Lauku Lapa” un “Zivju Lapa” Jūsu e-pastā! Lai pieteiktos izdevumu elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv. Uz šo e-pastu varat sūtīt arī ieteikumus, kā mēs varētu pilnveidot “Lauku Lapa” un “Zivju Lapa”.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, uzvārds; iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; e-pasta adrese, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

Lauku Lapa

SAGATAVOTA

Latvijas Lauku konsultāciju
un izglītības centrā
Rīgas iela 34, Ozolnieki,
Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220
Izdevumā arī LLKC arhīva
un publicitātes foto

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

